

November 2021

Undersøgelse 2021 om lokal løndannelse til lærere og engangsvederlag til ledere på efterskoler

efterskolerne

Undersøgelse 2021 om lokal løndannelse til lærere og engangsvederlag til ledere på efterskoler

Indledning

Efterskoleforeningen har i efteråret 2021 gennemført en undersøgelse på efterskolerne med det formål at skabe overblik over anvendelsen af lokalløn til lærere samt muligheden for at tildele engangsvederlag til forstandere, viceforstandere og afdelingsledere.

Der er 145 efterskoler, hvilket svarer til 60% af samtlige, der har svaret på hele undersøgelsen. Dette er et lidt lavere niveau end i 2020, hvor svarprocenten lå på 64%, men tilsvarende 2019, hvor den også lå på 60%.

Hertil kommer, at ca. 14 % af skolerne har afgivet delvise svar på undersøgelsen. Svar fra disse efterskoler indgår, hvor det giver mening for undersøgelsen. Vi vurderer, at svarprocenten gør undersøgelsen repræsentativ for hele sektoren, men vi kunne naturligvis godt ønske os at lidt flere efterskoler brugte den fornødne tid på at besvare spørgsmålene.

Resultatet af undersøgelsen viser

- Udmøntning af lokalløn til lærerne er steget fra 7,6% til 8,4% fra 2020 til 2021
- Store skoler udmønter større tillæg end små skoler
- 78% af forstanderne tildeles engangsvederlag. Dette er en øgning fra 71 % i 2020. Forstandere, der tildeles vederlag får i gennemsnit ca. kr. 89.000 årligt, hvilket er en stigning på ca. 11.000 kr. fra 2020 til 2021.

På grund af indførelsen af et nyt lønsystem for øvrige ledere, kan man ikke direkte sammenligne niveauet i 2020 og 2021 med 2019, men engangsvederlag benyttes stadig, om end i mindre omfang, til denne gruppe.

Undersøgelsen har forudsat, at ledelsen og administrationen på efterskolerne har skullet dykke ned i konkrete politikker og aftaler for at kunne besvare spørgsmålene, og Efterskoleforeningen takker for arbejdet med at afgive svar, hvilket er med til at give såvel skolerne som konsulenterne i foreningen et vigtigt redskab i rådgivningen om anvendelsen af lokallønstillæg og supplerende engangsvederlag.

Efterskoleforeningen, november 2021

Bjarne Bundsgaard Nielsen

Økonomisk Konsulent

bn@efterskolerne.dk

Tlf. 3317 9766

Forhandlingen af lokalløn

Skolerne er indledningsvist blevet spurgt til, om de har en tillidsrepræsentant. Af de 174 skoler, der har besvaret spørgsmålet, har 97 % svaret 'ja'. Spørgsmålet er relevant i forhold til forhandlingen af lokalløn på skolerne, idet denne baserer sig på tillidsrepræsentantens aktive medvirken som forhandler for lærerne. Såfremt skolen ikke har en tillidsrepræsentant, skal forhandlingen i stedet foregå med Frie Skolers Lærerforening (FSL).

97 % af skolerne svarer bekræftende på, at de inden for de seneste 12 måneder har forhandlet lokalløn med tillidsrepræsentant eller FSL. I 2020 var tallet 80 % og i 2019 var tallet ligeledes på 86 %. Der er altså tale om at næsten alle skoler, der har deltaget i undersøgelsen, har forhandlet lokalløn de seneste 12 mdr.

På de skoler, der ikke har forhandlet med tillidsrepræsentanten indenfor de seneste 12 måneder, er den gennemsnitlige udmøntning af lokalløn lavere, nemlig 5,83% (6,9 % i 2020 og 5,9 % i 2019) i stedet for 8,43%, som er gennemsnittet for de skoler, hvor man har forhandlet i 2020 (7,8% i 2020 7,2 % i 2019). Det er altså fordelagtigt for lærerne at vælge en TR til at forhandle lokalløn!

1. Ledelsens prioriteringer ved udmøntning af lokalløn

Som i de tidligere år er efterskolerne blevet spurgt til, hvilke kriterier i lønpolitikken, der er de vigtigste for skolens udmøntning af lokalløn til lærerne.

Spørgsmålet er formuleret således, at undersøgelsen spørger til, hvilke kriterier, der set fra ledelsens side, er de vigtigste i udmøntningen af lokalløn. Skolerne har kun kunnet vælge ét kriterie.

166 skoler indgår i besvarelsen af dette spørgsmål. Svarene fremgår af tabellen nedenfor.

Set fra ledelsens perspektiv, hvilke af følgende prioriteringer er den vigtigste i skolens udmøntning af lokalløn?

	2021	2020	2019
Tiltrække og belønne medarbejdere med særlige kompetencer	20%	15%	20%
Fordele lokallønnen ligeligt mellem lærerne	28%	25%	28%
Bringe lærernes løn på niveau med andre efterskoler	22%	27%	18%
Bringe lærernes løn på niveau med lokale folkeskoler	19%	25%	27%
Andet (skriv venligst)	11%	8%	7%

Tabel 1. Skolernes prioriteringer

Som det kan ses af tabellen, er der en væsentlig spredning i kriterierne. I 2021 kan man dog konstatere, at skolerne i højere grad har prioriteret at tiltrække og belønne medarbejder med særlige kompetencer

Tendensen fra tidligere år med en bevægelse i retning af, at lønnen bringes på niveau med lokale folkeskoler og efterskoler, er aftaget,

Lidt flere skoler (28%) end i 2020 (25%) fordeler lønnen ligeligt mellem alle lærere.

I kategorien 'Andet' har enkelte skoler angivet belønning for en særlig indsats, men ingen nævner specifikt indsatsen under coronanedlukningen som begrundelse.

2. Størrelsen på udmøntningen

Skolerne er blevet spurgt om, hvor stor en procentdel af lærernes samlede aktuelle lønsum, der pt. udmøntes som lokalløn.

Svarene fordeler sig som vist nedenfor.

Hvor stor en procentdel af lærernes samlede aktuelle lønsum udmøntes pt. som lokalløn?

	2021	2020	2019
10 % Fraktil	4,5%	4,0%	3,0%
Nedre kvartil	6,5%	6,0%	5,0%
Median	8,0%	7,2%	7,2%
Gennemsnit *)	8,4%	7,6%	7,0%
Øvre Kvartil	9,8%	9,5%	8,8%
90 % fraktil	11,1%	11,1%	10,1%

*) Gennemsnittet er beregnet på skoleniveau. Beregnes udmøntningen vægtet ift. antallet af lærere, er den på 8,5%.

Tabel 2. Oversigt over lokalløn

Tabellen ovenfor viser medianen, gennemsnittet, den nedre kvartil, den øvre kvartil, 10 % fraktilen og 90 % fraktilen. Disse udmøntningsprocenter er beregnet for at vise spredningen i den samlede procentvise størrelse på tillæggene skolerne imellem.

Ved medianen forstås udmøntningsprocenten for den midterste besvarelse, når besvarelsene ordnes i rækkefølge efter størrelse. Ofte vil medianen være mere repræsentativ for gruppen end gennemsnittet, da den ikke påvirkes af enkelte høje eller lave udmøntninger.

Skolerne udmønter således i gennemsnit 8,4 % af lærernes samlede aktuelle lønsum som lokalløn. Som det fremgår af tabellen, er dette en stigning på 0,8 % fra 2020. Medianen udgør 8%.

Nedre kvartil er den procent, som en fjerdedel af skolerne med laveste udmøntning ligger under, mens øvre kvartil er den procent, som den fjerdedel af skolerne med højst udmøntning ligger over. Halvdelen af skolerne udmønter således mellem 6,5 % og 9,8 % i lokalløn i 2021.

10 % fraktilen og 90 % fraktilen aflæses ved at tage henholdsvis 10 % eller 90 % af observationssættets størrelse, svarende til antallet af skoler, der har svaret, og så tælle ind i rækken, og aflæse værdien. 10 % fraktilen er således den procent, som 10 % af skolerne udmønter eller ligger under, mens 90 % fraktilen er den procent, som de 10 % af skolerne, der udbetaler mest, mindst udmønter. 10 % af skolerne i undersøgelsen udmønter således 4,5 % eller derunder som lokalløn, og 10 % af skolerne udmønter mindst 11,1 %.

3. Lærerårsværk

Mindste 50 %	8,4
Største 50 %	8,3

Tabel 3. Udmøntning ift antal lærerårsværk

Her kan man se, at udmøntningsprocenten er næsten den samme for den halvdel af skoler, der har færrest lærerårsværk end den halvdel der har ansat flest lærerårsværk.

Vi forholder os til udmøntning i forhold til antal årselever under pkt. 7.

4. Konklusion

Tallene viser, den gennemsnitlige udmøntning er steget med 0,8% fra 7,6 % i 2020 til 8,4% i 2021, og at stigningen er fordelt jævnt, således at både skoler, der har udbetalt en lille procentdel af lønnen og de, der har udbetalt en større procentdel af lønnen, alle har udmøntet mere i 2021 end i 2020.

Fire efterskoler ud af 149 har oplyst, at de ikke har udmøntet lokalløn de seneste 12 måneder.

Undersøgelsen viser, at skolerne, målt i størrelse efter lærerårsværk, tenderer til at udmønte den samme udmøntningsprocent.

Dette er en ændring i forhold til tidligere, hvor skoler med flest årsværk udbetalte den højeste procentdel i lokalløn.

Undersøgelsen viser, at efterskolerne stadig anvender lokalløn for lærerne som en del af lønsystemet, og således bruger det til lokalt at yde tillæg oven i de centralt aftalte lønde.

Ligeledes viser undersøgelsen, at niveauet på lokallønnen til lærerne fra 2020 til 2021 er steget fra 7,6% til 8,4 %, hvor det fra 2019 til 2020 steg fra 7,0% til 7,6%.

Stigningerne er ifølge undersøgelsen primært sket på skoler med under 149 elever.

Engangsvederlag til ledere

Undersøgelsen belyser også i hvilket omfang, efterskolerne har ansat ledere i de forskellige stillingskategorier, og i hvilket omfang de yder engangsvederlag til disse.

I 2019 trådte en ny organisationsaftale for ledere i kraft. Denne overenskomst har medført et nyt aflønningssystem for øvrige ledere, dvs. viceforstandere og afdelingsledere. Intervallønnen er afskaffet og der er indført en basisløn, afhængig af skolestørrelse, samt mulighed for at give varige og midlertidige tillæg. Dette system har reduceret behovet for at udbetale engangsvederlag, idet mange skoler har valgt at indgå aftale om faste tillæg, der ikke behøver at blive forhandlet hvert år.

For øvrige ledere er tallene derfor ikke direkte sammenlignelige med tallene for 2019, men de historiske tal er medtaget alligevel.

Forstandere

For forstandernes vedkommende viser resultaterne af årets lønundersøgelse, at skolerne fortsat benytter engangsvederlag til lederne, og at vederlagene er blevet større gennem tiden.

Ud af 148 skoler der har besvaret spørgsmålet, angiver 115 skoler, at forstanderen har fået engangsvederlag inden for de seneste 12 måneder. Det svarer til 78% af skolerne (2020: 71% og 2019: 75 %)

	2021	2020	2019
Gennemsnit, alle skoler	66.700	55.833	49.100
Gennemsnit på skoler, der udmønter	89.009	78.703	73.927
Median, alle skoler	66.000	50.000	50.000

Tabel 4. Udvikling i vederlag til forstandere

Set på alle 148 skoler udgør det gennemsnitlige engangsvederlag til forstandere 66.700. Medianen udgør i 2021 66.700 kr., hvilket er en pæn stigning i forhold til de to foregående år.

Hvis gennemsnittet kun beregnes på de skoler, der har udmøntet engangsvederlag, udgør det 89.009 kr. I 2020 udgjorde beløbet 78.703 kr. og i 2019 73.927 kr.

På 51 skoler, svarende til 34 % af de skoler, der har svaret, har forstanderen fået et engangsvederlag på over 100.000 kr. Det tilsvarende tal var i 2020 var 25% og i 2019 på 20%.

Viceforstandere

Ud af 149 skoler svarer 113 skoler, at de har en viceforstander. Det svarer til 76% af skolerne. I 2020 og 2019 var det 80%.

	2021	2020	2019
Gennemsnit, alle skoler	30.100	27.279	41.365
Gennemsnit på skoler, der udmønter	48.850	48.488	54.676
Median, alle skoler	24.000	20.000	15.000

Tabel 5. Udvikling i vederlag til viceforstandere

På de skoler der har en viceforstander svarer 62%, at viceforstanderen har fået engangsvederlag inden for de seneste 12 måneder. I 2020 var det 57% og i 2019 var det 76 %.

Viceforstanderne har i gennemsnit fået 30.100 kr. I 2020 udgjorde beløbet 27.279 kr. og i 2019 41.365 kr.

Medianen udgør 24.000 kr. hvor det i 2020 lå på 20.000 kr. og i 2019 på 15.000 kr.

Hvis gennemsnittet kun beregnes på de viceforstandere, der har fået engangsvederlag, udgør det i 2021 48.850kr.

På 4 skoler har viceforstanderen fået et engangsvederlag på over 100.000 kr.

Afdelingsledere

48% af efterskolerne i undersøgelsen oplyser, at de har en eller flere afdelingsledere ansat (2020: 52% og 2019: 43 %)

De skoler, der har en eller flere afdelingsledere ansat, har i 54% af tilfældene ydet engangsvederlag til afdelingslederne inden for de seneste 12 måneder. I 2020 var andelen 40 % og i 2019 var den på 68 %).

	2021	2020	2019
Gennemsnit på skoler, der udmønter	37.634	28.763	41.740

Tabel 6. Vederlag til øvrige ledere (ikke viceforstandere)

Lokalløn og engangsvederlag fordelt på skolestørrelser

For 3. år i træk har vi valgt at udarbejde en oversigt over tildelingen af lokallønnen og ledernes engangsvederlag, set i forhold til årselevintervallerne, vi anvender i den årlige regnskabsanalyse.

Lokalløn til lærere		2021	2020	2019
Interval årselever	Antal skoler i undersøgelsen 2021	Gns. % lokalløn til lærere		
0-99	45	6,8	6,0	5,8
100-149	63	8,9	8,0	7,0
>150	46	9,1	9,2	8,3

Tabel 7. Lokalløn til lærere fordelt på skolestørrelser

Tilsyneladende har udviklingen i løntillæggene fra 2020 primært fundet sted på skoler med under 150 elever.

Forstandere		2021	2020	2019
Interval årselever	Antal skoler der udbet. vederlag	Gns. vederlag (kr)		
0-99	32	71.558	71.360	64.734
100-149	45	83.022	71.601	68.196
>150	37	111.546	95.717	95.001

Tabel 8. Vederlag til forstandere fordelt på skolestørrelser

For forstanderes vedkommende er de øgede engangsvederlag primært tildelt ledere på skoler med over 100 elever.

Viceforstandere		2021	2020	2019
Interval årselever	Antal skoler der udbet. vederlag	Gns. vederlag (kr)		
0-99	15	43.895	43.158	54.174
100-149	31	43.675	48.082	51.083
>150	23	59.059	54.180	61.182

Tabel 9: Vederlag til viceforstandere fordelt på skolestørrelser

Kun på skoler med over 150 elever er viceforstanderne tildelt højere engangsvederlag. På skoler med mellem 100-149 elever er vederlaget endda faldet.

Øvrige ledere		2021	2020	2019
Interval årselever	Antal skoler der udbet. vederlag	Gns. vederlag (kr)		
0-99	7	37.499	29.161	40.560
100-149	11	35.458	37.288	39.045
>150	20	38.878	34.362	44.188

Tabel 10. Vederlag til øvrige ledere fordelt på skolestørrelser

For øvrige ledere, der ikke er viceforstandere, er øgningen af engangsvederlaget tildelt ledere på skoler med under 99 elever og skoler med over 150 elever.

For viceforstandere og øvrige lederes vedkommende gør vi opmærksom på, at lønnen er fastsat af et grundløntrin afhængig af skolestørrelser og faste eller midlertidige tillæg samt mulighed for tildeling af engangsvederlag. For disse ledergrupper nærmer størrelsen på engangsvederlaget sig niveauet i 2019, hvor mellemlederne var på intervalløn, uden mulighed for faste eller varige tillæg.

Konklusion på undersøgelsen

Yderligere ses af undersøgelsen, at der er udbredt anvendelse af muligheden for at yde engangsvederlag til forstandere og viceforstandere og afdelingsledere.

Vederlagenes størrelse er i 2021 især steget for både forstandere og øvrige ledere, hvorimod viceforstanderne ikke i samme grad er blevet tildelt øgede engangsvederlag.

efterskolerne